

Regnskapsføring av AFP - forpliktelsen i privat sektor

Norsk Regnskapsstiftelse (NRS) har nå publisert en uttalelse om regnskapsmessig behandling av overgang til ny AFP-ordning i privat sektor. Dersom AFP-tilskottsloven blir vedtatt som planlagt, skal foretak som har regnskapsført egenandelen som en foretaksspesifikk ytelsesordning inntektsføre store deler av denne i 2009. Uttalelsen fra NRS er kun aktuell for disse foretakene.

Uttalelsen fra NRS er basert på Prop. 17 L (2009-2010), den foreliggende avtale mellom LO og NHO og utkast til vedtekter for Fellesordningen for AFP, og er utformet med utgangspunkt i LO/NHO-ordningen. Konklusjonene i notatet er også relevante ved vurderingen av den regnskapsmessige behandlingen av overgangen for AFP-ordningene for henholdsvis Finansnæringen og SPEKTER.

NRS mener at den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetaksordning. Slike pensjonsordninger skal regnskapsføres etter samme prinsipper som en ytelsesbasert ordning, men dersom det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon til å regnskapsføre flerforetaksordningen som en ytelsesbasert ordning, må den regnskapsføres som en innskuddsordning.

Den nye AFP-ordningen er å anse som en ny ytelsesbasert pensjonsordning og ikke en endring av den eksisterende ordningen. Avviklingen av den gamle ordningen skjer i flere etapper, noe som medfører at regnskapsvirkningen av avkortingen og oppgjør må regnskapsføres over flere år. Den eksisterende ordningen vil bli avviklet med endelig oppgjør i januar 2016. Forpliktelsen vil opphøre i forhold til ansatte som ikke kan

ta ut AFP etter eksisterende AFP-ordning (dvs. ansatte født etter 31.12.1948). Dette innebærer at det fremkommer en avkorting og et oppgjør av forpliktelsen. Den regnskapsmessige behandlingen av overgangen til ny AFP-ordning kan oppsummeres som følger:

1. Lovendringen må vedtas før virkningen av overgang til ny AFP-ordning kan regnskapsføres.
2. Pensjonsforpliktelsen måles på nytt på tidspunktet for vedtak av lovendringen for de ansatte (født etter 31. desember 1948) som ikke lenger vil kan ta ut AFP etter eksisterende ordning. Gevinst eller tap resultatføres. Ny måling av pensjonsforpliktelsen gjennomføres for å kunne gi korrekt noteinformasjon.
3. Foretakets forpliktelser til å betale egenandelen for ansatte som tar ut AFP-pensjon etter den eksisterende ordningen, følger normal oppfyllelse av pensjonsløftet og vil være oppgjort innen 1. januar 2016.
4. Ved utgangen av 2009 må foretaket vurdere uttakstilbøyeligheten for ansatte som er født i perioden fra og med 1944 til og med 1948.
5. Ved utgangen av 2010 skjer det en avkorting/ oppgjør av forpliktelsen knyttet til ansatte som er født i perioden fra og med 1944 til og med 1948 og som velger å gå over til den nye AFP-ordningen.

Som en følge av overgangen til ny AFP, vil Vedlegg 1 til NRS 6 og NRS(V) Veiledning IAS 19 bli endret.

Uttalelsen fra NRS gir en god beskrivelse av den nye AFP-ordningen og de regnskapsmessige vurderingene som ligger til grunn for konklusjonene i notatet. Link til uttalelsen: <http://www.regnskapsstiftelsen.no/?did=9472769>

Lovendringen må vedtas før overgang til ny AFP-ordning kan regnskapsføres. Lovendringen forventes vedtatt og foretak som skal innhente aktuarberegningen i forkant av årsoppgjøret kan bestille en aktuarberegning hvor det beregnes en avkorting ved utgangen av 2009 for ansatte som ikke kan ta ut AFP etter den eksisterende AFP-ordningen. Før en bestiller denne aktuarberegningen må foretakene ta stilling til uttakstilbøyeligheten for ansatte som er født i perioden fra 1944 til 1948 slik at aktuaren kan beregne forpliktelsen for ansatte som blir værende i den eksisterende AFP-ordningen.

Foretak som har regnskapsført forpliktelsen til å betale egenandel som en foretaksspesifikk ytelsesordning vil få en gevinst ved beregningen av avkortingen. Denne gevinsten kan enten inntektsføres i sin helhet eller avregnes mot estimatavvik tilhørende den gjenværende AFP-forpliktelsen for ansatte som fortsetter i den gamle AFP-ordningen.

Eventuelle endringer i endelig lov og vedtekter i forhold til foreliggende utkast kan medføre endringer i notatets konklusjoner.

Oppdaterte beregningsforutsetninger basert på markedssituasjonen pr. 31. august 2009

Norsk RegnskapsStiftelse har fastsatt følgende veiledende forutsetninger (tall i parentes er tallene pr 31.12.08) i sin veiledning om pensjonsforutsetninger:

- Gjennomsnittlig diskonteringsrente ved normal varighet på pensjonsforpliktelsen (varierer fra 4,0 % (5 år) til 4,3 % (40 år)) 4,4 % (3,8 %)
- Risikopåslag for de som benytter NRS 6 og velger å estimere en foretaksobligasjonsrente Ca. 1,0 % (2,0 %)

- Avkastning ved plassering i livselskap Ca. 5,6 % (5,8 %)
- Gjennomsnittlig lønnsvekst (inkl. karrieretillegg) Ca. 4,25 % (4,0 %)
- Regulering av pensjon under opptjening i folketrygden Ca. 4,0 % (3,75 %)
- Pensjonsregulering (minimum/maksimum) Ca. 1,3 % (1,5 %)/4,0 % (3,75 %)

Med bakgrunn i den foreliggende betydelige usikkerheten som har preget markedssituasjonen den siste tiden og den betydelige volatiliteten i markedet, er de angitte beregningsforutsetningene beheftet med stor usikkerhet. Usikkerheten gjelder særlig med hensyn til anslagene på realrente, inflasjon og reallønnsutvikling, herunder den innvirkning disse parametrene har på øvrige beregningsforutsetninger.

Det presiseres at de veiledende pensjonsforutsetningene tar utgangspunkt i et typisk norsk foretak med pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon. Et slikt foretak har ansatte som i gjennomsnitt er i begynnelsen av førtiårene, en vektet varighet på pensjonsforpliktelsen på rundt 25 år og har gjennomsnittlig årlig lønn (pensjonsgrunnlag) mellom 300.000 kr og 400.000 kr. Det enkelte foretak må selv fastsette forutsetningene basert på en konkret vurdering for den enkelte pensjonsordning. Forhold hos det enkelte foretak og i den enkelte pensjonsordning kan medføre behov for å avvike fra enkelte av anbefalingene. Av denne grunn anmodes brukerne av veiledningen å lese bakgrunnen for fastsettingen av de anbefalte forutsetninger i veiledningen og i regnskapsstandardene NRS 6 og IAS 19.

Det gjøres oppmerksom på at utviklingen fram mot balansedagen kan medføre at forutsetningene må endres og pensjonsberegningen oppdateres. Veiledningen vil bli oppdatert pr. 31.12.2009.

Kontaktpersoner MentorAjour

I redaksjonen:

Redaktør:

Marit Gellein

e-post: marit.gellein@no.pwc.com

telefon: 952 60 273

Skatt og avgift:

Lars Aasen

lars.helge.aasen@no.pwc.com

telefon: 952 60 274

Stine Bryn Sverdrup

e-post: stine.bryn.sverdrup@no.pwc.com

telefon: 952 60 369

Regnskap:

Jens-Erik Huneide

e-post: jens-erik.huneide@no.pwc.com

telefon: 952 60 922

Ønsker du å abonnere på vårt gratis kundemagasin Mentor eller kjenner du andre som bør motta MentorAjour?

Send en e- post til pwc-news@no.pwc.com med navn, firma og adresse.

Innholdet i denne informasjonen er kun for generell veiledning. Enhver situasjon er unik, og PricewaterhouseCoopers kan derfor ikke ta ansvar for eventuelle beslutninger som baseres på innholdet.

Vennligst ta kontakt med våre revisorer, advokater og/eller rådgivere dersom du har spørsmål om innholdet.

© 2009 PricewaterhouseCoopers. PricewaterhouseCoopers-navnet refererer til individuelle medlemsfirmaer tilknyttet den verdensomspennende PricewaterhouseCoopers-organisasjonen. *connectedthinking er et registrert varemerke for PricewaterhouseCoopers.